

ZPRÁVA Z JEDNÁNÍ STÁLÉHO VÝBORU PRO PSYCHOLOGII KRIZÍ, KATASTROF A TRAUMATU EFPA

Ke struktuře a činnosti SC EFPA: Problematika psychologie krizí, katastrof a traumatu je jednou z klíčových oblastí EFPA, pracovní skupina pro tuto oblast zde působila od r. 2001, od r. 2005 se transformovala do podoby Stálého výboru. ČR je v této skupině zastoupena formou aktivního členství od r. 2003.

Činnost zástupce za ČR dlouhodobě podporuje MV ČR. Mezi jeho klíčové úkoly patří odborná mezinárodní spolupráce a tvorba expertní sítě, podíl na tvorbě mezinárodních standardů pro danou oblast, operativní spolupráce u mezinárodních mimořádných událostí, návrhy strategií či přenos zahraničních zkušeností směrem k psychologickým službám bezpečnostních sborů ČR a informování odborné veřejnosti v ČR.

V současnosti má skupina zástupce 25 evropských zemí (aktuálně celkem 27 členů – z toho 6 korespondenčních a 21 aktivních). Aktivní členové se scházejí 2x ročně v jedné z hostitelských evropských zemí na pracovním setkání a zároveň zde organizují Sympozia v psychologii katastrof pro odbornou veřejnost v daném regionu. Mnohé informace z činnosti tohoto SC EFPA jsou k dispozici na webu EFPA pod: <http://disaster.efpa.eu/>

K aktuálnímu setkání:

Ve dnech **27.-28.9.2019** proběhlo v italském **Palermu** mezinárodní Sympóziu psychologie katastrof a pracovní jednání Standing Committee on Crisis, Disaster and Trauma Psychology EFPA.

Na organizaci a hostitelství aktuálního setkání se podíleli: Město Palermo, Národní italská psychologická asociace, Stálý výbor pro psychologii krizí, katastrof a traumatu EFPA (Evropská federace psychologických asociací).

Stručné shrnutí obsahu jednání:

Pracovní setkání proběhlo ve spolupráci s Národní italskou psychologickou asociací, která byla hostitelem akce, akce se konala pod záštitou starosty Palerma a prezidenta sicilského regionu. Akci zahájili prezident Italské psychologické asociace Fulvio GIARDINA, prezident Městské rady Palerma Salvatore ORLANDO a konvenorka SC EFPA Magda ROOZE z Nizozemí.

Cílem sympozia byla výměna zkušeností, nejlepší praxe a doporučení v dané oblasti mezi odbornými zástupci evropských zemí. Sympozia se účastnilo okolo 100 psychologů z Itálie a dále zástupci z Nizozemí, Velké Británie, Španělska, Švédska, Litvy, Ruska, Německa, Rakouska a ČR. Sympozium se zaměřovalo na **aktuální trendy a zkušenosti a úskalí v oblasti psychologie krizí, katastrof a traumatu s akcentem na modely psychologických intervencí** při mimořádných událostech v Evropě. Mezi prezentujícími experty z italské strany vystoupil generální ředitel Sicilské civilní ochrany, zástupci Národního odboru civilní ochrany, prezident Italské společnosti pro psychologii mimořádných událostí a zástupce rezortu zdravotnictví. Témata se týkala integrování psychologických služeb do systému národní civilní ochrany, zdravotnictví a dobrovolnické pomoci při katastrofách v Itálii. Příklady se týkaly zejména italských zkušeností se zemětřeseními, dalšími přírodními katastrofami a dopravními nehodami. Zástupce Nizozemí prezentovala téma prevence radikalizace při práci s rodinami radikálů, zástupce Velké Británie pak systém pro práci s policejním personálem před, v průběhu a po kritických incidentech. Zástupce ČR představil **vývoj systému psychologické pomoci** při mimořádných událostech

v rámci IZS ČR, nový produkt, který vytvořila Sekce pro psychologii krizí, katastrof a traumatu ČMPS pod vedením psychologické služby HZS ČR, kterým je **mobilní aplikace První psychická pomoc** a dále předal informace k chystanému **32. mezinárodnímu psychologickému kongresu**, který proběhne v Praze v r. 2020 (ICP 2020), kde bude psychologie katastrof jedním z nosných témat.

Cílem následného separátního pracovního jednání SC EFPA byla **výměna aktuálních informací** z nedávných katastrof v dotčených zemích, prezentování předběžných výsledků výzkumu systémů psychologické pomoci při katastrofách v evropských zemích. Konkrétními tématy jednání byly: nová **kategorie komplexní posttraumatické stresové poruchy** (týká se např. válečných uprchlíků, osob dlouhodobě týraných či zneužívaných, osob týraných v dětství apod.), příprava 3 edice publikace **Lessons learned**, příprava **standardů pro vzdělávání a výcvik** v psychologii katastrof, plán **projektu pro výcvik ve východoevropských zemích**. Aktuálním horkým tématem je **problém nezletilých dětí radikálů - občanů EU** (dětí ISIS, otřesných podmínek v zadržovacích táborech, otázka potřeby jejich repatriace do zemí EU - v kontextu práv dítěte, etických dilemat a bezpečnostních hrozeb). Byla formulována odborná apolitická stanoviska k tomuto problému, která se týkají rizik separace od matek, otázky dětí pod 5 let apod. Rizika se týkají podvýživy, nemocí, zranění a násilí na těchto dětech. Paradoxem je, že přeživší otcové těchto dětí jsou již zpravidla v zemích EU, zatímco děti jsou drženy vně. Mezinárodní diskuse tématu bude v SC EFPA dále pokračovat elektronickou formou. Prezidenti některých národních psychologických asociací zemí EU již vyjádřili otevřená stanoviska k této problematice. (Pozn.: ČR sice pravděpodobně žádné zadržované děti zahraničních bojovníků v zahraničních táborech nemá, ale může se k tématu vyjádřit z odborného hlediska - otázka etiky, bezpečí a potřeb dítěte). Dalším tématem setkání bylo mapování způsobů **časné intervence u katastrof** v jednotlivých evropských zemích pro hledání nejlepší praxe. Dále byli zástupci informováni o **zprávách z General Assembly EFPA**. Pracovního jednání se účastnili zástupci 11 zemí (Itálie, Nizozemí, Velká Británie, Španělsko, Andora, Švédsko, Litva, Rusko, Německo, Rakousko, ČR – a částečně přes skype konferenci Norsko).

Získané poznatky budou předány psychologům v bezpečnostních sborech a expertům, kteří v dané oblasti působí (vedoucím psychologům PČR a HZS ČR a dále členům Sekce pro psychologii krizí, katastrof a traumatu ČMPS).

Další pracovní setkání tohoto SC EFPA pro psychologii katastrof je plánováno na **15-16 květen 2020**, hostitelem bude **Norsko**.

12.10.2019

PhDr. Štěpán Vymětal, Ph.D., zástupce SC EFPA za ČR